

Húsvét előtti „angyaljárás” a marosvásárhelyi Kálvin János idősoththonban

Gyermekotthon lakói ajándékoztak

Fotó: Jakab István

A nagyhét minden napja hozzátett valamit a marosvásárhelyi Kálvin János református idősoththon húsvéti készülődéséhez. Ottjártunkkor, szerda délután éppen „angyali” látogatók lépték meg a lakókat érdekes ismerkedős és egyben önismereti játékokkal, ünnepi üdvözetekkel és finomságokkal.

Nagy Székely Ildikó

A hét a nappaliban „növesztett” közösségi fa húsvéti díszbe öltöztetésével indult, kedden pedig a Divers Egyesület „Ügyes kezű nők” kézimunkacsoportjával együtt készítették szalvétatechnikával alkalomhoz illő virágtartó dobozokat az idősek – tudtuk meg *Jakab Istvántól*, az otthon igazgatójától.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
idejében
megújítani
előfizetését!
Ha előfizet,
biztosan
kézhez kapja,
féláron!

Tüntettek a mezőgazdászok

Április 7-én, pénteken délből – kapcsolódva az országos kezdeményezéshez – mintegy 700 traktorral, kamionnal, mezőgazdasági géppel vontak fel Marosvásárhely utcáin a mezőgazdászok, akik elsősorban keveslik az Európai Bizottság által Romániának ítélt kompenzációt.

2.

Többen, mint bármikor

Színvarázs... Egy szóba tömörítve talán így jellemezhető legtalálósabban az a hatás, amivel az Ariadnae XXVII lenyűgöz a marosvásárhelyi Art Nouveau Galériában.

3.

Lángoló családi ház, állatfarm...

A húsvét előtti nagyhéten többször riasztották a Maros megyei rendkívüli helyzetek felügyelőségét családi házakban és panellakásokban keletkezett tűzhoz.

7.

ÁPRILIS

8., szombat

A Nap kel
6 óra 50 perckor,
lenyugszik
20 órakor.
Az év 98. napja,
hátravan 267 nap.

Isten éltesse!

Ma DÉNES, holnap ERHARD napja.
ERHARD: germán eredetű, összetett név, amelynek jelentése: becsület és erős.

IDŐJÁRÁS

Zápor lehetséges

Hőmérséklet:
max. 11 °C
min. 1 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. április 7.

1 EUR	4,9367
1 USD	4,5233
100 HUF	1,3132
1 g ARANY	292,2056

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszás szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Baricz Lajos

Ujjongjunk, örvendjünk

*Nagypéntek délben sötét szállt a földre,
mikor Mesterünk kilehelte lelkét,
sötét volt minden, mint egy sötét börtön,
beborította a szívet s az elmét.*

*Húsvét hajnalában túlradt a fény,
mert az Isten Fia sírjából kijött,
szétaradt az öröm húsvét reggelén –
Isten dicsősége közénk költözött.*

*Nagypéntek nélkül megváltás nem volna,
úgy élnék most is, mint a rab vagy szolga,
akit még a bűnnek kínzó terhe sújt,*

*de húsvét szent titka szabadítást nyújt,
ujjongjunk, örvendjünk, szabadok vagyunk,
Jézus szent szívéből megváltást kapunk.*

2023. március 12.

A magyar költészet napja

Április 11.

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata április 11-én, kedden, a magyar költészet napján két rendkívüli előadással várja közönségét.

7 színész, 7 vers címen a Bolyai utcai Gemma Book Café könyvesboltban és kávéházban a társulat színészei – B. Fülöp Erzsébet, Bartha László Zsolt, Bálint Örs, Csiki Szabolcs, Henn János, Kiss Bora és Varga Balázs – 17 és 19 óra között kedvenc magyar szerzők költeményeit fogják előadni.

Este 21:30 órai kezdettel a színház Underground termében ismét koncertezik a Tompa Pilvaxer Band színeszenekar – ezúttal gazdagabb repertoárral lépnek közönség elé, a FesztPetőfin bemutatott dalok mellett újabb szerzeményekkel, illetve korábbi előadások betétdalaiból is válogattak. A zenekar vezetője és zeneszerzője Apostolache-Kiss Zeno, a zenekart Oláh Vince, Tollas Gábor, Kiss Bora, Ördög Miklós Levente, Adorjáni Zoltán és Korpos András alkotják. Továbbá a koncerten fellép Varga Balázs, Szabadi Nóra, Nagy István, Fodor Piroska, Meszesi Oszkár, Gecse Ramóna, Bokor Barna és Berekméri Katalin is.

PR-titkárság

Tojáskaland az állatkertben

A marosvásárhelyi állatkert Nagy tojáskalandZoo címmel húsvéti programot tart április 12-én. A következő időpontokban hat állati jó talákozásra kerül sor: 11 órától a szurikátáknál, 12 órától a teknősöknél, 13 órától a kőszáli kecske kifutójánál, 14 órától a mandrilloknál, 15 órától a rózsás flamingóknál, 16 órától pedig a zsiráfoknál lesznek szórakoztató programok.

Gyermekotthon lakói ajándékoztak

(Folytatás az 1. oldalról)

Szerdán az Angyalok a Városban Egyesület a Szent Erzsébet Társulás sárpataki gyermekotthonának lakóit, Pál atya 13 pártfogoltját vitte el az idősotthonba egy közös, ünnepről hangoló foglalkozásra. A többórás együttléten egyebek mellett a keresztnévük kezdőbetűjével kezdődő állat- és tárgynevet kellett a résztvevőknek mondani, egy másik játékos feladat során pedig azt képzelhették el, hogy mit vinnének magukkal egy szigetre. Ezt követően a gyermekek saját maguk készítette ünnepi képeslapokkal ajándékozták meg az időseket, egyesek pedig húsvéti verset mondtak, énekeltek.

– Úgy láttam, hogy sokat jelentett az időseknek ez a látogatás, az, hogy gondoltunk rájuk húsvét köze-

ledtével. Nagyon szép volt, ahogy a foglalkozás végén az otthon lakói énekelni kezdtek egy népdalt, viaszszal a nekik szentelt időért – mondta Kovács Lajos, az egyesület elnöke.

– Két nagyon különböző célcsoportot szeretünk volna összehozni ezzel a kezdeményezéssel, olyan szórakoztató tevékenységet kínálva a számukra, ami mindkettőt érintheti. Kihívás volt megtalálni az összhangot, de úgy érzem, sikerült – mondta a programot összeállító Kovács Katalin, az egyesület alelnöke.

– Mindenki remekül ráhangolódott a feladatokra, a „szigetes” játék során figyelemre méltó vizuális képeket alkottak. Egy idős hölgy például azt mondta, hogy ő madár lenne a saját szigetén, az egyik la-

kótára elképzelt, ahogy szörfözött unokáját nézi. Az egyik gyermek egy olyan szigetet varázsolt maga elé, amelyen nincs veszedekés, többen pedig azt mondták, hogy az egész családjukat, az összes testvérüket, sőt még a nagynéniket is magukkal vinnék oda.

Csütörtökön tojásfestéssel folytatódott az ünnepi készülődés az idősotthonban, a nagypéntek az elcsendesülésé és a böjté. Húsvét vasárnapján istentisztelet és úrvacsora lesz – tudtuk meg Jakab Istvántól. Az otthon vezetője azt is elmondta, hogy ilyenkor, húsvét táján számos lakóhoz jönnek látogatók – jelenleg 64-en élnek a valóban békés, családi hangulatú szigetre emlékeztető intézményben –, és vannak, akiket szeretteik haza is visznek erre az időszakra.

Incze István ünnepi fotótárlata

Hat és fél évtized képei

Színekben, fényekben, emlékekben gazdag kiállítás nyílt április 6-án, csütörtök délután a marosvásárhelyi Bernády Ház emeleti galériájában, az április 13-án nyolcvanadik életévét töltő Incze István fotóművész hat és fél évtizedre visszatekintő tárlata.

Nagy Székely Ildikó

Az AFIAP címet kiérdemelt alkotó *Búcsút int az ősz a nyárnak* című, nagyrészt díjazott munkákat tartalmazó kiállítását Nagy Miklós Kund művészeti író ajánlotta a népes közönség figyelmébe. Ezt követően az ünnepelt hívta derűs időutazásra a jelenlevőket a festőművész édesapa nyomdokait követni próbáló, saját rajzaival azonban mélységesen elégedetlen kisgyermek megidézésétől, a fizika szépségeitől, ezen belül az optiká-

tól, majd magától a fényképezéstől rabul ejtett tinédzser szenvedélyes útkeresésén át az alkotói beteljesülésig. Az ünnepi eseményen a fotóművész alkotásaiból született, a tárlattal azonos című, igényes kivitelezésű album is közönség elé került. A kiállítás április 25-ig látogatható a Bernády Ház emeleti galériájában. A megnyitóról április 22-i lapszámunk Múzsza mellékletében számolunk be részletesebben.

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

Tüntettek a mezőgazdászok

Április 7-én, pénteken délnél – kapcsolódva az országos kezdeményezéshez – mintegy 700 traktorral, kamionnal, mezőgazdasági géppel vonultak fel Marosvásárhely utcáin a mezőgazdászok, akik elsősorban keveslik az Európai Bizottság által Romániának ítélt – az ukrán exportból származó dömpingár miatt ért veszteséget – kompenzációt. Továbbá szót emeltek a tej

alacsony termelői ára és más uniós szigorítások ellen is.

Annak ellenére, hogy a tiltakozást a sportszernok előtti térre engedélyezték a hatóságok, a szervezők a megye több zónájából érkező traktorokkal – a város főbb utcáin keresztül – a főtérrig vonultak. A járművek a Grand szállodától az ortodox katedrálisig elfoglalták a Győzelem és a Rózsák terét is. A szervezők szerint több mint 700

mezőgazdasági gépet vonultattak fel, s úgy tudják, ez volt az országban – a főváros után – a második legnagyobb tüntetés. Bukarestben az Európai Bizottság képviselője elé vonultak, más megyeszékhelyeken is tiltakoztak és több ukrán–román határátkelőt is elzártak a gazdák. 13 óra körül a prefektúra bejratánál a főszervezők a tiltakozó táblákkal felszerelt gazdák előtt felolvasták az állattenyésztésre (tejtermelő) és a növénytermesztésre vonatkozó (ukrán gabonabehozatal elleni), pontokba szedett követeléseiket, majd, ahogy más tiltakozási helyszíneken is, öttagú küldöttség adta át a dokumentumot a prefektusnak.

Mara Togănel a tiltakozás elején azt nyilatkozta a sajtónak, hogy hivatali kötelezettsége szerint továbbítja a gazdák követeléseit a kormányhoz, azonban, mivel a szervezőknek nem volt engedélyük arra, hogy a traktorokkal a főtérrre vonuljanak, viselniük kell a törvényes következményeket. A helyszínen volt Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere is, aki rövid nyilatkozatában támogatását fejezte ki a gazdáknak. Az eseményre a későbbiekben bővebben visszatérünk. (vajda)

Az ország második legnagyobb tiltakozása volt a vásárhelyi

Fotó: Vajda György

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

SZERKESZTI:
NAGY MIKLÓS KUND
1580. sz., 2023. április 8.

Kosztolányi Dezső

Fasti Húsvét

*Már kék selyembe pompázik az égbolt,
tócsákba fürdenek alatt a fák,
a földön itt-ott van csak még fehér folt,
a légen édes szellő szárnyal át.*

*Pöttön fiúcskák nagyhasú üvegbe
viszik a zavaros szagos vizet,
a lány piros tojást tesz el merengve,
a boltokat emberraj tölti meg.*

*S míg zúg a kedv s a víg kacaj kitör,
megrészegül az illaton a föld,
s tavasz-ruhát kéjes mámorban ölt –*

*kelet felől egy sírnak mélyiből,
elrúgva a követ, fényes sebekkel
száll, száll magasba, föl az isten-ember.*

Ariadnae XXVII ... Előterben Hunyadi Mária munkái: Hedwiga és Az élet fonala

Ariadnae XXVII

Többen, mint bármikor

Színvarázs... Egy szóba tömörítve talán így jellemezhető legtalálóbban az a hatás, amivel az Ariadnae XXVII lenyűgöz a marosvásárhelyi Art Nouveau Galériában. Arisztokratikus, királynői elegancia és karneváli

harsányság, klasszikus visszafogottság és élénk, fauve-os kolorit, rusztikus egyszerűség és digitális jelhalmozás, hagyományos formavilág és formabontó sokféleség, bioformvonalvezetés és geometrikus építkezés, mo-

numentális szemlélet és minitextiles leleményhalmaz... Hosszasan lehetne sorolni azokat a sajátosságokat, amelyek egymást tagadva, egymást kiegészítve, egymással dialogizálva teremtenek mozaikszerűségében is

jó hangulatot és lélekerősítő harmóniát a Kultúrpalota felújítása miatt továbbra is lepel mögé kényszerült termekben. Még soha nem jelentkezett egyszerre ennyi textilművész ezen a vásárhelyi seregszemlén, és alkotásaikból sem láthattunk még egy helyen ilyen sokat, mint most. 11 város, illetve megye 82 alkotójának közel 120 műve kölcsönöz valóban országos jelleget a rendezvénynek, azt sugallva, hogy érdemes lenne szorgalmazni a további nyitást, megszólítani határon túli potenciális kiállítókat is. Tartalékok persze romániai szinten is bőven akadnának. Igaz viszont, hogy a kiállítóter ennél aligha bírna el többet. De az, hogy idén ilyen népes benevezésről beszélhetünk, azt is tudatosítja, hogy a gondos, következetes szervezés meghozza gyümölcsét. Marosvásárhely legrégebbi és legrangosabb szakágazati tárlata több mint egy negyedszázad teltével sem mutatja a kifáradás jeleit. Talán a kezdeményező Nagy Dalma és lelkes textilművész segítői sem gondolták az 1996-os induláskor, hogy ilyen népszerűvé válik az Ariadnae. Vonzereje, tekintélye kétségtelen. Mesterek és tanítványok találkozására, nemzedékek ösztönző párbeszédére nyújt alkalmat. Az ideji számbeli növekedés és színbeli, stilisztikai gyarapodás például annak is köszönhető, hogy a bukaresti művészeti egyetem tanára, a marosvásárhelyi művészeti középiskola egykori végzettje, Orbán Anna Mária textilművész

A kiállító művésznők egy csoportja a megnyitón

Fotó: Bálint Zsigmond

(Folytatás az 5. oldalon)

Magyar Simplicissimus – Szepessy Béla kiállítása Marosvásárhelyen

Az Erdélyben is nagyra becsült nyíregyházi grafikusművész, egyetemi tanár a Bernády Házban mutatja be újabb metszetsorozatát. Öt évvel ezelőtt az Art Nouveau Galériában a marosvásárhelyi közönség már kapott ízelítőt az európai viszonylatban is ismert, sokoldalú alkotó és művészpédagógus művészetéből. Az április 13-án, csütörtökön 18 órakor nyíló egyéni tárlaton a Magyar Simplicissimus című pikareszk regény ihlette ciklusát ismerhetik meg az érdeklődők, 12 olyan fekete-fehér nagykompozíciót, amelyeken Szepessy Béla szervesen ötvözi a hagyományos grafikai eljárásokat a digitális technikával. A tárlaton a rendhagyó sorozatot előkészítő kisebb méretű munkák is szerepelnek. Méltató: Nagy Miklós Kund művészeti író.

Magyar Simplicissimus

A tervem egy olyan grafikai sorozat, melynek kiindulópontja Daniel Speer Magyar Simplicissimus című, 1669-ben megjelent könyve, melyet egyetemünk könyvtárából sikerült kikölcsönözni. Az ötvenes években kiadott műnek én voltam az első olvasója. Az írásmű teljesen magával ragadott. Többszöri olvasás után is elbűvölt a leírások frissessége, a cselekmény fordulatosága, valamint a városok leírásának pontossága. A tizenkét kiválasztott város olyan érzékletesen tárul elénk, hogy szinte úgy érezzük, mi is részesei vagyunk a történesnek. Bártfa, Eperjes, Homonna, Kassa, Késmárk, Kisszeben, Lőcse, Nagysáros, Nagyszeben, Nagyvárad, Pozsony, Selmecebánya. Gyakorlatilag ezek a városok jelentették a XVII. század magyar kultúráját. A Felvidék és Erdély területe több mint kétszerese a mai Magyarország területének, és ha a kultúrát és a közállapotokat tekintjük, semmiben nem marad el Európa fejletlenebb tekintett országaitól.

Ez a mű azért érdekes számunkra ma is, mert a boroszlói (ma Wrocław) születésű német szemével vizsgálja korát és járja be azokat a területeket, amelyek akkor a királyi Magyarországhoz és Erdélyhez tartoztak. Ami akkor a magyar kultúrát jelentette, az most nem tartozik Magyarországhoz, és ez adja az aktualitását, hogy soha ne feledkezzünk el történelmünknek, műveltségünknek erről a vonatkozásáról.

A grafikai sorozat 12 darabból áll, és mindegyik egy városhoz tartozik. Azért választot-

tam a fent említett városokat, mert egyrészt a regény főhőse – Simplicissimus – azokat a területeket barangolta, csavarogta be és ad róluk, valamint a korabeli életéről ékes leírást, másrészt ezek voltak a kor meghatározó központjai.

A grafikai lapok a következőképpen épülnek föl. Az alapját mindegyiknek egy gazdag faktúrájú felület alkotja, amely egy burjánzó szövedéket ad, és ebből bomlanak ki a különböző alakok, figurák, jelenetek, amelyek hol szorosabban, hol inkább megidézve kapcsolódnak a könyvhöz. Tanulmányoztam a kor viseletét, fegyverzetét, berendezési tárgyait, munkaeszközeit, és ezeket használtam fel az alkotói folyamatban. A feldolgozott rajzokhoz címerek, metszetek, síremlékek, pecsétek ábrázolásait használtam föl. Arra törekedtem, hogy egy vizuális körképet vázoljak föl, nagy gondot igyekeztem fordítani a ruházat, fegyverzet elemeire és arra, hogy a regényhez hasonlóan a társadalom több rétegét is bemutassam.

A korabeli metszetek, dokumentumok alapján több mint kétszáz vázlatot készítettem, rengeteg saját rajz született, ezeknek azonban csak egy része került bele a végleges változatokba. Mindegyik városnak megterveztem a „saját Madonnáját”, és a fellelt dokumentumok alapján megidéztem a városképeket is. Szerettem volna az összes felemlített várost végigjárni és dokumentálni, ez azonban a járványügyi helyzet miatt csak részben valósult meg, de így is eljutottam

Bártfára, Eperjesre, Kassára, Késmárkra, Lőcse, Nagyváradra és Pozsonyba. Az eredmény sokszor inkább volt lehangoló, mint szívderítő, de még inkább megerősített abban, hogy fontos a munkám abból a szempontból is, hogy olyan értékekre hívja fel a figyelmet, mint például Kisszeben és Késmárk esetében, ahol Lőcsei Pál mester remekművű oltárszobrai találhatóak. A „Madonnákat” és a városképeket külön metszettem ki, és úgy építettem bele a képbe.

A háttérelmek gazdag faktúrájú rajzok, melyek tollal, tussal, illetve digitális rajzzal készültek, és ebbe ágyazódnak bele a kort megidéző figurális linómetszetek. Az egész textilre van nyomtatva, és zászló formátumban lesz kiállítva. Elkészült 120 db linómetszet, amelyeket a textil háttérre kellett rányomtatni. Törekedtem arra, hogy a jelen kort megidéző fakturális hátterek szervesen illeszkedjenek a múltidéző metszetekhez. Felmerül a kérdés, hogy miért nem fametszeteiket alkalmaztam? Bár van elegendő fadűcom, itt a vastagság jelenti a fő problémát az együttes nyomtatás során. Szerencsére sikerült beszereznem olyan régi művészlinót, mely teljesen fametszethatást képes kelteni.

A Simplicissimus típusú regények, írásművek általában, jellemzően valahogy mindig a valóság és a képzelet határán mozognak. Daniel Speer művében is nehéz eldönteni, hogy mi az, ami ténylegesen megtörtént vele, s mi az, ami a fantázia következménye. Csak a kiadó jegyzetei utalnak arra, hogy nem min-

Szepessy Béla: Késmárki emlékek

den úgy történt, ahogyan írva vagyon. Ebből következik, hogy az általam megjelenített történet nem a könyv illusztrációja, hanem egy saját történetet a mű alapján a korról és a jelenkorral, megidézve a múltat, ami a mához is szólhat.

Dr. Szepessy Béla István
grafikusművész

Zolti úrfi is elment

In memoriam Köntös-Szabó Zoltán (1940–2023)

(Egy közhely szerint nem írtak még olyan nekrológot, amiből kimaradt volna a méltató személye. Az írók aranyzabállya szerint viszont nem lehet hitelesen írni arról, akit nem ismerünk... Majd óvatosan haladok, hogy elkerüljem a csapdákat.)

Kilenc évvel és egy nappal volt idősebb nálam. Ma hajnalban megállt, hogy bejárjon.

1940. március 3-án született Szentmihályon; egy lexikonban (tévesen) Tordaszentlászló szerepel. A hajdani Torda-Aranyos vármegye tordai járásának falujáról van szó, román neve: Mihai Viteazu.

Csupán két szemesztert végzett az unitárius teológián, a

Biblia ismerete a későbbiekben vált hasznára, amikor álruhába kellett 'öltöztetnie' a mondanivalót. 1960–63 között a kolozsvári nyomdában dolgozott, közben írogatott is. Az Utunk repertóriumából kikandásztam az ottani első közlését: A kosárfonó című írása az 1961. aug. 11-i számban jelent meg. Azt követően egyre többször közölt (1964-ben 12, 1966-ban pedig 25 alkalommal): próza, riport; az Osztyálkönyv interjúsorozat darabjai, majd könyvismertetőik is. Ha egy lapszámban több írása jelent meg, akkor a Szentmihályi Zoltán írói nevet használta. Az olvasók szerették, a szerkesztőségben is megbecsülték. Az elismertség egyik jeleként még paródiát is írt róla Bálint Tibor Az én házfedelem örökzöldet nyílik címmel (Utunk, 1967. jan. 13.).

Nyolc évig szabadúzóként írt és közölt, majd 1971-ben a lap belső munkatársa lett. Az első kötete 1964-ben jelent meg, 1980-ig pedig további tíz. A következő évben a négygyermekes család áttelepedett Budapestre. „Zolti úrfi” – ahogy Róza, a szerkesztőség hajdani takarítónője nevezte őt – néhány évig a Rakéta Regényújság szerkesztője volt. Kezdetben 'jól futott a székér', Rákospalotán sikerült egy javításra váró kertés házat venniük, majd egy szívűtét miatt 'takarékra kellett állítania a lángot'.

1985-ben kezdte írni a Trianon gyermekei főcímmű családi krónikát, amelyből két-két kötetet a Magvető, illetve a Fekete Sas kiadó jelentett meg. Ezek a következők: Fehér zászló Erdély felett (1992), Tövissel kerített éden (1994), Kód lepte be a Szamost (1997), Torda felől hírt hoz a szél (2002). A szerző így jellemzi a 'mamutkrónikát': egy aranyosszéki sorsközösség életét kívántam ábrázolni, „amelyet a sokszínűség, a fajok, vallások egybefonódása jellemez, és amely minden politikai beavatkozás, határmódosítás, főhatalomváltás ellenére együtt éli meg a változások keservét s azok lesújtó következményeit”.

A Magvető Kiadó ajánlásának utolsó mondata a második kötet borítóján: „Kellene jönnie egy olyan írónak – erdélyinek –, aki a nemzetközileg kisebbségbe utalt erdélyi magyarság élet-halál harcát hitelesen, elfogultságok nélkül ábrázolja, gazdagabb árnyalásban, mint bármely történeti dolgozat.” A krónika cselekménye lassan araszolt, a negyedik kötetben már olyan események is helyet kaptak, amelyekre a budapesti 'kényes fülek' eléggé morcosak lettek, az eddigi meleg rokonszenv gyorsan kihűlt. A következményekről így nyilatkozott egy évforduló interjúban: „Kiadóm az ötödik kötetre már nem kapott elegendő támogatást. (...) Aki átküz-

dötte magát a négy terjedelmes kötetben, rájön mind a mellőzés, mind az agyonhallgatás okára.” Ha őszinte regényt ír az ember, akkor számíthatnia kell az elutasításra. Író és kiadó „nem törekedett gazsulálni sem egyik, sem másik politikai kurzusnak”.

A helyzetet egy magánéleti trauma is súlyosbította: 2004-ben megözvegyült. Zolti úrfi így jellemezte az akkori esztendőket: „Szakítottam korábbi gyertyaégetős életvitellemmel, csak nagy ritkán mozdultam ki Rákospalotáról.”

Négy gyermekük egyike ezt válaszolta a kérdésemre: „Édesapánk nem sorozatnak tekintette élete fő művét, a Trianon gyermekeit, hanem egy tizenhárom kötetes családi krónikának, melyet az 5. kötettől csakis egyben, ráadásul az 1-4. kötetek átdolgozásával és ezekkel együtt kívánt megjeleníteni. A negyedik kötet utáni hallgatása inkább a folyamatos munkába temetkezésnek tudható be, valamint a megrendült egészségi állapotának.” A krónika szálának további sodrása lett az életcélja, hosszú évekig dolgozott rajta, s közben „nem is igen törekedett azt nyilvánosságra hozni”. Sikerült is befejezni, a kész anyagot a gyermekei írták át elektronikus adathordozóra, tekintve, hogy Zoltán a klasszikus írógép híve maradt.

Erdélybe alig jutottak el az első kötetek példányai, én is Pesten szereztem meg valamennyit. A kolozsvári napilapban megjelent rövid ismertető így jellemzi a negyedik kötetet: „A nagyapa, K. tiszteletes úr diáriumbába az író elég gyakran belefűzi saját élményeit, s az 1970 utáni Ceaușescu-korszak történeteit is. (...) Nagyon sok az unoka feljegyzése ebben a kötetben. Mégpedig ma is körünkben élő személyekről, akiket kikészített a Ceaușescu-korszak, s azokról is, akik épp csak megütötték a bokájukat, vagy – mint egyes írók – lelken kezdve írtak e korszak nagy-nagy vívmányairól, vagy egyszerűen csak 1989 után köpönyeget fordítottak, és beálltak a nagy demokraták közé.” (Kovács Ferenc: K-Sz. Z.: Torda felől hírt hoz a szél. Szabadság, 2002. aug. 10.)

Író volt, a javából. R.I.P.

Több közös tulajdonságunk is van: március elején születünk; a nyomdászatnak a klasszikus technikáját is ismertük; messzire elkerültük a Gaál Gábor irodalmi kört; 'kivülről' érkeztünk az irodalomba, nem a Nagy István–Balogh Edgárféle vonalról; a 'kebli' emberek megdorgáltak amiatt, hogy tiszteletlenül bántunk a vörös vonal 'szent öregjei'-vel.

(Folytatás a 6. oldalon)

Ariadnae XXVII

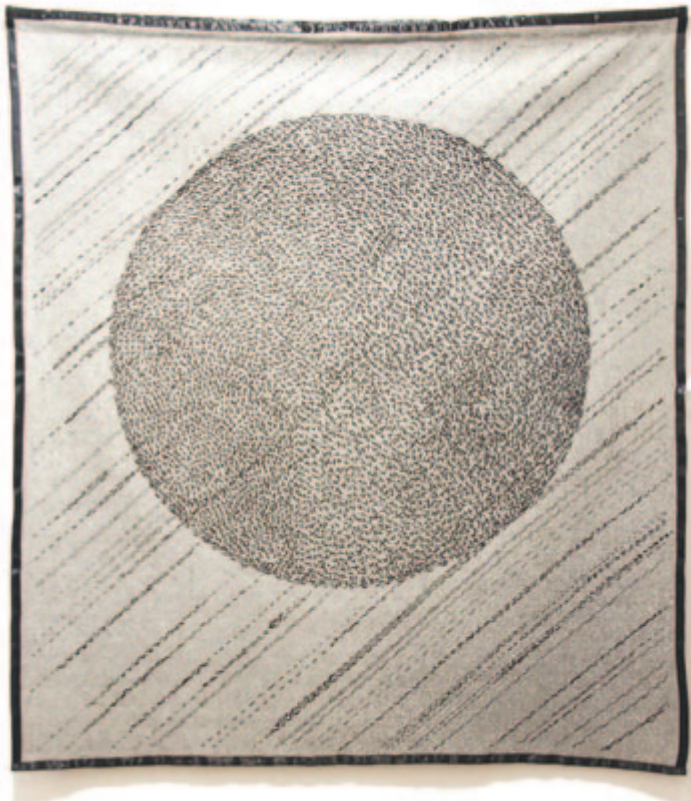
Többen, mint bármikor

(Folytatás a 3. oldalról)

húsz hallgatóját is bekapcsolta az eseménybe. A temesváriak esetében már az elejétől bevált ez a gyakorlat, ugyanígy a most távol maradt nagyváradiak is megtapasztalhatták a generációs együttműködés előnyeit. De hogyan lenne üdítő, biztató egy ilyen tárlat, amelynek szereplői között olyanok is vannak, akik még meg sem születtek, amikor a kiállítássorozat az itteniek útjára indították?! Szerencsés névadás volt, ígéretes csillagzat vezérelte őket. Az

Csiky Szabó Ágnes: Égő tehetetlenség

Nagy Dalma: Védtelenül

ókori kréti királylány, Ariadné legendája, és a végtelen aranyfonal, amit kedvesének, Thészeuszknak adott, hogy azt követve, Minótauroszt legyőzése után kitaláljon a föld alatti labirintusból, jó szimbólumnak bizonyult a marosvásárhelyi tárlat számára. A textilművészet lényegét is jelképező fonalas foglalatosság és önkifejezés mellett a görög mítosz mindazt az érzelmi töltetet, sorsbeli és életviteli attribútumot képviseli, ami nem csak Ariadné sajátja volt, hanem a mindenkorai lányoké, asszonyoké s így a mai textilművésznőké is. Főleg hangsúlyoznom, hogy a honi textilesek közösségét majdnem teljes egészében nők alkotják. Ezen a kiállításon is csupán három a férfi. Ami azt is eleve sejteti, hogy érzelemben, érzékenységekben, szépérzékben, lírai hangvételben a szokásosnál is gazdagabb a válogatás. Érzélgősnek azonban nem nevezhető. A bensőséges otthonosság, a tetszeni akarás, ami itt-ott tetten érhető, a borzalmakkal terhelt, állandó fenyegetettség és válsághelyzet közepette tengődő mai világban nyugtatóan, derűt keltő hat a szemlélőre.

Mintha a megszokottnál kevesebb kísérletezéssel találkoznánk a mostani textiles seregszemlén, de kellő egyensúly mutatkozik mindenben. Egyaránt megragadhat a munkákat meghatározó gondolat és/vagy dekorativitás, egyformán elűnődhetünk a méretes kárpitokon és az inventív minitextil alkotásokon, éppúgy felkeltheti a figyelmet a tradicionális anyaghasználat és technika, mint az ötletes újdonságok alkalmazása. Ez alkalommal kevesebb az installáció, kevésbé észlelhető a tárlaton a meghökkentés szándéka, azon viszont csodálkozhatunk, milyen elenyésző a kiállításon a divatkreációs próbálkozások súlya. Annál több a műfaji keveredés, a egyes technikai megoldás, akár a művészeti hagyományok, akár a tudományok irányából közelítenek a művésznők a választott témákhoz, napjaink életjelenségeihez. A rendezés jó érzékkel oldotta meg a minden tekintetben óhatatlanul eklektikus anyag „tálalását”, nincsenek bántó ütközések, kirívó szintbeli egyenetlenségek, a kurátorok mindenik műnek megtalálták a kellő helyet, szót adva az esetenként felbukkanó játékoságnak is.

Nem a méltató lokálpatriotizmusa mondatja a tárlatkronika zárógondolatát, a távolabbról érkezett látogató is észreveheti a kiállításon, milyen erőteljes, mennyire teherbíró és elkötelezett az alkotás iránt a Maros megyei textilművésznők közössége. Mindenik markáns egyéniség, többségük régóta építi a maga metaforikus, képi világát, alkotásaik jól felismerhetők, és kimondatlanul is nemes versengésre készítik pályatársaikat, a fiataloknak pedig példaként is szolgálnak. Abban is, ahogyan dolgoznak, ahogy a művészeti élethez viszonyulnak. Nem csak önmagukra gondolnak, általánosságban is szívügyüként kezelik az alkotói lét jelenségeit. A textilművészet köztudottan nagyon munka- és időigényes művészeti ág. És mégis igyekeznek bekapcsolódni a vizuális alkotótevékenység más ágazataiba is. Festenek, grafikáznak, plasztikát készítenek. Példájukat más műfajú kollégáik is kezdik követni. Az Ariadnae XXVII ezt is tükrözi. Nyilván egy ilyen rövid napilapi írás mindezt nem részletezheti, pláne nem térhetünk ki külön is a nyolcvannál több alkotóra és száznál is nagyobb számú munkájukra. De a vásárhelyiek névsora mindenképpen idekíváncozik. Íme: Bíró Kálmán Enikő, Csiky Szabó Ágnes, Demeter Evelin, Maria Gliga, Gora Kovács Gabriella, Hunyadi Mária, Kolumbán Kántor Zita, Kozma Rozália, Molnár Krisztina, Nagy Dalma, Nagy Zsuzsanna, Páscu Annamária, Puskai Sarolta, Sajgó Ilona, Szakács Ágnes. Taps mindenkinek. (N.M.K.)

Kolumbán Kántor Zita: A kocka el van vetve és Orbán Anna Mária: Szent geometria
Fotó: Sajgó Ilona

Sajgó Ilona: Genézis

Kányádi Sándor

szelíd fohász

szelíd fohász az én fohászom
félíg könyörgés félíg hála
hogy nem juttattál s ezután se
juttass engemet szégyenfára

de eljut-e az én fohászom
eljuthat-e vajon tehozzád
útjaidat úton útfélen
szertartások barikádozzák

nem marad-e sziklára hullt
magokként vajon terméketlen
mit egy hosszú életen át
a jövődönök elvettem

tudom sokat eltékoztam
abból mit rám bízta sokat
de azért ne tagadd meg tőlem
holtomban se áldásodat

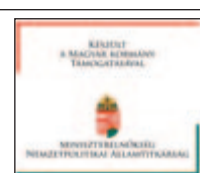
Tudoran Klára Livia: Akvárium

Korondi Emese

(mennék...)

tavaszi szeszély

távoli tájak epednek utánam,
méltatlankodik az áprilisi szél
messzi vidékek követelőznek,
jelenetet rendez a tavaszi eső
utak kérlelnek, menjek, menjek,
csábos mosolyt villant a nap

ZANZA TS

Böloni Domokos

Akinek csak a pofonok jutottak. Akit már kora ifjúságától, megszületése pillanatától csak pofoznak. Miért? Miért jöhet hozzám bárki, akinek csak pénze és ereje van, és rohögve vághat a képembe?! Elvégtelen is az Ész teremtménye vagyok.

És még a saját képmására teremtett!

Rémes, suttozta. És kért, és könyörgött, hivatkozott, bizonyított, rámutatott, igazolt, feltárta sérelmeit, jogaira támaszkodott, felfolyamodott a bizottsághoz – mindhiába. Most, ezen a ragyogó és illatos tavaszi vasárnapon rájött, hogy a pofa belső lényege mindig attól függ, aki kapja, mert az ütés értéke a pofozótól független, és azt mindig a mutatott fájdalom és a megbecstelenség tudata szabja meg. Ha ezek nem érzékelhetők, akkor a pofa nem telítődik eszmei tartalommal, és csak a pofozó marka bánja meg.

Leállította érzékszerveit, nem jajgatott, nem panaszkodott, nem csodálkozott, nem hivatkozott azonos mivoltára, nem minősítette jogsérelemnek, megaláztatásnak, nem apellált a kultúrára és a teremtmények egyazon emberi vonatkozásaira. Egyszerűen nem

Jelek, jegyek, emlékek... Erna Berger munkái

reagált a pofra, összeszorította fogait, és ezt mormolta: „Hát csak üss, amíg meg nem unod, tőlem ugyan nem hallasz jajt, nem látsz könnyet, én neked nem mutatok még egy tizednyi fájdalmat sem. Én, amíg ütsz, távoli és örök szépségekre gondolok. És közelebbiekre: a Körhinta nemes paripájára, a barlangvasút kecses hajtásaira, az Elvarázsolt kastély mesebeli pompájára...”

A közönség kezdett elszéledezni. A tulajdonos zihálva ráncigálta, vicsorogva, hörögve nyúlka az áldozat szívéhez.

Nem ment semmire. Aztán felállt. Felállt, hátrált három lépést, és onnan rontott rá.

Pofozta és rúgta és tépte és nyomta. Marcangolta.

De akkor ő már fölényesen mosolygott: „Hát ez a te nagy hatalmad?”

A pofozó fáradtan, kimerülten, tehetetlenül és bárgyún kucorgott mellette...

Ő pedig djadalmasan és szabadon állott, magába rejtve titkát. És a leszálló ligeti alkony óvatosan ölelte át megkínzott fejét...

(TS=Tomcsa Sándor: *Elromlott a pofozógép. Brassói Lapok, 1934. június 4.*)

MMA – regionális központok

– A Magyar Művészeti Akadémia (MMA) minden tervezett regionális központja sikeresen megalakult az elmúlt fél év során, így az MMA áprilistól hivatalosan is megkezdheti munkáját a hét régióban, ezek közül öt központban a Magyar Tudományos Akadémiával (MTA) együttműködve – mondta Vashegyi György, az MMA elnöke a központok megalakulása alkalmából rendezett sajtóeseményen Budapesten.

Vashegyi György felidézte, hogy az MMA közgyűlése 2022 őszén döntött a hét regionális munkacsoport létrehozásáról annak érdekében, hogy a köztestület a hazai és a határon túli magyarlakta területek művészeti, kulturális életében tovább erősítse aktív jelenlétét és segítse a helyi szintű kapcsolatépítést.

Emlékeztetett arra, hogy az elmúlt fél év során minden tervezett régiós központ megalakult, időrendi sorrendben Győr, Miskolc, Kecskemét, Veszprém, Szeged, Debrecen és Pécs központtal. A regionális munkacsoportok akadémikus és nem akadémikus köztestületi tagokból állnak. Egy-egy régió munkacsoportjában az MMA mind a 9 tagozata képviselteti magát, és mindenki önkéntes alapon végzi a munkáját. Beszélte arról, hogy a munkacsoportok működésük során a tervek szerint a helyi intézményekkel, szakmai szervezetekkel, valamint határon túli és külföldi művészekkel és szakemberekkel is kapcsolatokat építenek ki.

Kiemelten fontosnak nevezte a Magyar Tudományos Akadémiával (MTA) kötött stratégiai megállapodást, amelynek értelmében a két köztestület együttműködik a kiemelkedő hazai és egyetemes tudományos és művészeti eredmények elősegítése, széles körű megismertetése, valamint a kulturális élet gazdagítása érdekében.

Mint mondta, ennek hozománya, hogy a hét regionális központból öt

város esetében az MTA székházaiban működhetnek az MMA regionális központjaihoz kapcsolódó irodák és kulturális műhelyek.

Beszélt arról is, hogy amióta az MMA elnöke, most van a legnehezebb helyzetben az intézmény, de a nehézségek ellenére nagy öröm, hogy idén is meg tudták hirdetni pályázataikat. Elmondta, hogy hétfőn járt le a jelentkezési határideje az MMA hároméves, művészeti és művészetelméleti alkotómunkát támogató ösztöndíjprogramjának, amelyre összesen 1264 pályamű érkezett, ez tizenkétszeres túljelentkezést jelent.

Az MMA októberben leköszönő elnöke örömtelinek nevezte, hogy a többszörös törvénymódosítások eredményeként az MMA akadémikus taglétszáma megközelítheti az MTA-ét. Mint mondta, a Nemzeti Művésze díjjal kitüntetettek túlnyomó többsége már elfogadta a meghívást, akadémiai felvételükről az MMA májusi közgyűlése fog dönteni, emellett új levelező tagok felvétele is folyamatban van – tette hozzá.

Richly Gábor, az MMA főtárgya kitért arra, hogy a regionális munkacsoportokba szeretnék bevonni a hároméves művészeti ösztöndíjprogram ösztöndíjasait is, akiknek az alkotásait Magyarországon és a régióban, a határon túl is szeretnék megismertetni a közönséggel.

Beszélt arról is, hogy öt munkacsoport olyan területet fed le, amelyben jelentős a határon túli magyarság szerepe, ami külön jelzi jelentőségüket, hiszen az MMA-nak mindig fontos célja volt a határon túli művészeti élet támogatása. Kitért arra is, hogy az MTA mellett a kortárs művészek nemzetközi bemutatásának támogatása érdekében együttműködési megállapodást kötöttek a Külgazdasági és Külügyminisztériummal, valamint a kulturális tárcával is.

Zolti úrfi is elment

(Folytatás a 4. oldalról)

Zolti úrfit az *Utunknál* ismertem meg, mert 1963-tól kezdődően – Róza néni augusztusi szabadsága idején – négy alkalommal is én voltam a 'tákarítón'. 1973-ban Marosvásárhelyre költöztem, de azután is 'szemmel tartottam' a kolozsvári jó embereimet, köztük Öt is. 1996-ban jelent meg a *Mörfi* című kötetem, s egy példányt neki is elvittem, Rákospalotára. 'Válaszként' a következő dedikációt írta a Trianon gyermekei harmadik kötetébe: „A múlt és a jelen elegyedő hazugságaival, áltatá-

saival torkig van az – igényesebb – olvasó. 20. század végi feljegyzéseid (Mörfi) igazolják törekvéseimet. Fergetes 'publicitásban', ujjongó fogadtatásban azonban Kuszálék Péter se reménykedjen. A konjunktúralovagok szellemi szabadcsapatai a sírból is összetartásra riadóztatják a született erkölcsi toprongyokat, kik – sajna – minden Jelben győzni képesek. – Barátsággal Köntös-Szabó Zoltán / Bp., 1997 novemberében”.

Kuszálék Péter
Marosvásárhely, 2023. április 3.

10. Színházi Olimpia Budapesten

Kezdődik a 10. Színházi Olimpia, amelyen 58 ország 400 társulata 750 produkcióval és 7500 fellépővel várja az érdeklődőket. A programok július 1-jéig Magyarországon és a határon túli helyszínen valósulnak meg.

A különleges előadások, színházi, tánc-, báb-, gyermek- és ifjúsági fesztiválok, amatőr és diákszínházok találkozók, kiállítások és szakmai programok szerte az országban zajlanak.

Láthatók lesznek előadások Olaszországból, Németországból, Svájcban és Angliából is, valamint másorra tűzik dél-afrikai köztársasági, kínai, japán és mexikói társulatok produkcióit is.

A színházi olimpiához több mint 20 fesztivál csatlakozott, többek között az idén jubiláló VÉNEGY Fesztivál, a Győri Nemzeti Színház Duna Fesztiválja, a Karinthy Színház Mesemondó Fesztiválja és a IX. Madách Nemzetközi Színházi Találkozó (MITEM) a Nemzeti Színház szervezésében, amely az olimpia központi eseménye lesz.

Az április 15-i ünnepélyes megnyitót 14 órakor zászlófelvonással kezdődik a Bajor Gizi parkban, ahol koncertekkel, tematikus játékokkal, amatőr színházi produkciókkal és további utcaszínházi performanszokkal

várják az érdeklődőket. A megnyitót fellépők között szerepel többek között a Magyar Nemzeti Táncgyűttes, a Hiperkarma, Földes László Hobo, Szarka Tamás és zenekara, valamint az SZFE zenekara.

Budapest terei színházművészeti fiesztának adnak otthont; a megnyitón az utcaszínházi műfajt több mint 20 hazai és külföldi társulat képviseli.

Az április 15-i megnyitóról a Fővárosi Nagycirkusz produkciója is látható lesz: a Duna felett kifeszített drótkötélen egyensúlyozva megy át a folyó egyik partjáról a másikra Ifjabb Simet László artistaművész. Az *Átmentem* című produkciót a Belgrád rakpart 18. és a vele elmentés budai alsó rakpart közötti dunai szakaszon, az Erzsébet és a Szabadság híd között a rakpartról és a két hídról lehet megtekinteni.

A 10. Színházi Olimpia részletes programja a www.szinhasz.org weboldalon érhető el.

Petőfi-kiállítás Bukarestben – életrajz versidézeteiből

A házigazda román partnerintézmény meghívására nyílt Petőfi-kiállítás szerdán a fővárosban, a Román Nemzeti Irodalmi Múzeumban – közölte az MTI-vel Kósa András László, a Liszt Intézet bukaresti központjának igazgatója.

gátásával készült *Petőfi a világ körül* címmel.

Kósa András László az MTI-nek elmondta, a tárlat eredetileg a Liszt Intézet bukaresti központjában tervezték bemutatni, majd román intézeti főigazgatója kérésére került a Román Nemzeti

A kiállítás bevezető tablóján a kétszáz éve született költő életrajza versidézeteiből áll össze. A tárlat külön fejezetet szentel a nemzeti költő, a kortársai által rajongott költő, a forradalmár költő és a szerelmes, romantikus költő bemutatásának. A Román Nemzeti Irodalmi Múzeumban a hónap végéig látható kiállítás a Külgazdasági és Külügyminisztérium megbízásából, a Petőfi Irodalmi Múzeum szakmai támo-

Irodalmi Múzeumba. A hónap végéig látogatható kiállítást Ioan Cristescu múzeumigazgató, Zákonyi Botond, Magyarország bukaresti nagykövete és Demény Péter író, műfordító nyitotta meg. Fellépett State Judith színésznő, táncos-koreográfus. Ő az egyik legtöbbet foglalkoztatott bukaresti filmszínésznő, aki a rendezvényen nem csak verset mondott románul és magyarul, el is énekelt néhány megzenésített Petőfi-verset és táncolt is.

Fehéregyháza Polgármesteri Hivatala
és a helyi tanács

*áldott húsvétot, lelki feltöltődést,
harmóniát és békességet kíván
a község lakóinak és a hivatal
alkalmazottainak.*

Krisztus feltámadott!

Nicolae Șovrea polgármester

Újdonság a
Kobak könyvesboltokban:

**Durica
Katarina
Mennyit
adtál érte?**

Korábbi kötetei:

A rendes lányok
csendben sírnak

Városi
rókák

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

2023 évad
marosme.ro

SÁRGA RÓZSA

JÓKAI MÓR REGÉNYE NYOMÁN

RENDEZŐ-KOREOGRÁFUS
KÖNCZEI ÁRPÁD

2023. 04. 18.
19:00 óra

MAROS MŰVÉSZEGYÜTTES ELŐADÓTERME

CONSIILIUL JUDEȚEAN MUREȘ MAROS MEGYEI TANÁCS

LAM, hiteles
megoldások!

LAM
MICROCREDIT-MIKROHITEL

0720 030 804

Spălătorie și detailing auto
Beltrand

autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió
Gamma
Marosvásárhely

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

mediatör